

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť G. K. E., Maďarská republika, zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/191/2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. K. E. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2011 doručená sťažnosť G. K. E. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/191/2002.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „*Krajský súd v Košiciach dňa 14. 04. 2004 v konaní sp. zn. 67 K 10/03 na návrh konateľa vyhlásil na majetok obchodnej spoločnosti E., spol., s r. o., M... konkurz... Od 29. 05. 2002 prebieha pred Okresným súdom... sp. zn. 11 C 191/2002 súdne konanie o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu BMW. Súdny spor do dnešných dní nie je právoplatne rozhodnutý... menovaná obchodná spoločnosť je v konkurze.*

Podaním z 3. 06. 2004 navrhovateľka požiadala súd o vytýčenie termínu súdneho pojednávania. Tvrdí v ňom, že vyhlásenie konkurzu vo veci určenia vlastníckeho práva k hnuteľnej veci, nespôsobuje prerušenie konania, nakoľko vecne príslušným je naďalej okresný súd... a nejde o spor vyvolaný konkurzom. Na námietky správkyne konkurznej správkyne bolo súdne konanie prerušené. Navrhovateľka má zato, že dlhodobým a podľa jej názoru aj neefektívnym postupom súdu jej bolo znemožnené, aby svoje vlastníctvo mohla riadne užívať, pričom osobný automobil BMW... už technicky úplne zastaral. Aj v dôsledku neukončenia súdneho sporu včas, bola navrhovateľka podrobená trestnému konaniu... Súdne pojednávania sa uskutočnili: 2. 12. 2003 - bolo odročené na 2. 2. 2004, 19. 01. 2009, 7. 04. 2009, 05. 05. 2009. Navrhovateľka písomnými podaniami súdu z 28. 05. 2004, 07. 07. 2006 žiadala, aby súd vo veci konal.“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:
„Okresný súd... v konaní vedenom pod sp. zn. č. k. 11 C/191/2002 porušil základné právo sťažovateľky zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy... právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... na prejednanie veci v primeranej lehote.

Okresnému súdu... prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

G. K. E. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000.- €, ktoré je Okresný súd... povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd... je povinný vyplatiť pani G. K. E. trovy právnych služieb 261,82 € /2x 123,50 + 2x7.41 € 14,82/.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože okresný súd doteraz právoplatne nerozhodol. Sťažnosť sťažovateľky adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 3. februára 2011 a sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/191/2002 podala osobne 2. februára 2011.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré

mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd v danej veci nezistil.

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že

„Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

10. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Postup sťažovateľky v okolnostiach daného prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľka konala v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie

sťažovateľkinej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľka podala na poštovú prepravu 3. februára 2011 a predsedovi okresného súdu bola doručená sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/191/2002 osobne deň predtým – 2. februára 2011, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06). Podľa § 65 zákona o súdoch má predseda súdu na vybavenie sťažnosti 30-dňovú lehotu.

14. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Nad rámec dôvodov, pre ktoré bola sťažnosť odmietnutá, ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie sťažnosti zistil zo sťažnosti, z jej príloh a dopytom na okresnom súde, že sťažovateľka sa domáha v predmetnom súdnom konaní určenia vlastníckeho práva k motorovému vozidlu proti spoločnosti E., spol. s r. o., M. Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 6 K 10/03-22 zo 14. apríla 2004 vyhlásil konkurz na majetok spoločnosti E., spol. s r. o., M., ktorá je odporkyňou v predmetnom spore pred okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/191/2002. Okresný súd 21. februára 2011 vydal uznesenie č. k. 11 C/191/2002-116, ktorým konštatoval, že v prerokúvanej veci je konanie prerušené od 14. apríla 2004, odkedy bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu E., spol. s r. o., M.

16. Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zmien súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa začali

pred vyhlásením konkurzu, sa prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do podstaty alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené.

17. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2011